

ХҒТАР 11.25.19

Ғылыми мақала

DOI: <https://doi.org/10.32523/2616-6887/2024-146-1-46-54>

Еуропалық Одақтағы босқындар мәселесінің жайы, тәуекелдері мен қауіптері

Ш.М. Түймебай*^{ID}, Ж.М. Медеубаева*^{ID}

Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, Астана, Қазақстан

(E-mail: sholpan150320@gmail.com, balapan1967@yandex.kz)

Аңдатпа. Мақалада көші-қон ағындары және олардың ЕО елдерінің экономикалық және саяси өміріне әсері талданады. Еуропалық Одақ мыңдаған жылдар бойы ұстанған Ашық есік саясатының салдарынан қазіргі таңда көптеген әлеуметтік және экономикалық мәселелерге душар болып отырғаны белгілі. Соның салдарынан мемлекеттер арасында араздықтар пайда болуда. Бұл сұрақ көптеген зерттеушілерді қызықтыратыны сөзсіз. Мақалада қазіргі таңдағы Еуропалық Одақ елдерінің көші-қон процестеріне, ерекшеліктеріне және әсер ету факторларына шолу жасалған. Көші-қон дағдарысы өсуінің маңызды салдарының бірі - ұлттық бірегейліктің "бұлыңғырлануы". Сәйкестік дағдарысы және қазіргі жағдайдан шығудың жолын іздеу - Еуропадағы көші-қон процестерін түсіндіру мен зерттеуге ерекше көзқарас тудырады. Босқындар дағдарысы кейбір Еуропа елдерінде саяси-экономикалық және демографиялық мәселелердің өршуіне септігін тигізгені белгілі. Жаппай көші-қон Еуропа елдерінде көптеген практикалық және теориялық проблемалар туғызды. Мақалада осы мәселелер талданып, пайымдауға талпыныс жасалған. Зерттеу жұмысында Еуропалық Одақтың алдына туындаған мәселелерді шешу жолдары және көші-қон процестерін тиімді басқаратын саясат қарастырылады. Бұл саяси-демографиялық мәселерді шешу жолдарының бірі автор жұмыста көрсеткендей интеграция саясаты болып табылады.

Түйін сөздер: Еуропалық Одақ, көші-қон, бірегейлік, дағдарыс, босқындар, қабылдау.

Кіріспе

Геосаяси жағдайға байланысты соңғы жылдары Еуропада босқындар мен мигранттар саны артты. Біріккен Ұлттар Ұйымының 2022 жылғы дүниежүзілік көші-қон баяндамасы бойынша жаһандық ауқымда мигранттар саны 281 миллионға жетті, бұл әлем халқының 3,6% құрайды [1]. 2016 жылдың аяғына қарай Көші-қон дағдарысы кезінде Еуропалық Одақта босқындар және мигранттар саны 5,2 миллион адамға жетті, ЕО-ға кірмейтін елдерден және олардың жартысынан көбі Сирия, Ауғанстан және Сомали сияқты соғыстан зардап шеккен елдерден келді. Атап айтқанда, Оңтүстік-Шығыс Еуропа елдері босқындар толқынына тап болды; Мысалы, миллионға жуық мигрант Түркиядан грек шекарасын кесіп өтті. БҰҰ Босқындар Агентігінің хабарлауы бойынша 2022 жылы Еуропаға өз өмірлерін қатерге тігіп теңіз арқылы жетуге тырысқан адамдар саны 159000, ал 2400 адам із-түзсіз жоғалғандар немесе қайтыс болған [2].

Қазіргі уақытта Грецияда он мыңдаған адам қоныс аудару, репатриация/депортация немесе баспана беру туралы шешімді күтіп, қиын жағдайда өмір сүруде. Олардың көпшілігі бұрынғы әскери лагерьлерде, қараусыз қалған зауыттарда және жазғы лагерьлер мен балалар үйлері сияқты басқа да бос қалған қоғамдық ғимараттарда тұрады, олардың өмір сүру жағдайлары жеткіліксіз және көбінесе олардың негізгі қажеттіліктерін қанағаттандыра алатын медициналық және әлеуметтік қызмет көрсетілмейді. Бұл адамдардың денсаулық сақтау және тұрғын үй қажеттіліктерін қысқа мерзімде қанағаттандыру кез келген ел үшін қиын қаржылық және материалдық-техникалық міндет болар еді; бірақ Грецияның өз проблемалары бұл қиындықтарды күшейтеді, өйткені ол бейбіт уақытта тіркелген ең ұзақ және терең экономикалық депрессианы бастан кешіреді. Оның қолма-қол ақша тапшылығына ұшыраған Денсаулық сақтау жүйесі мен банкротқа ұшыраған әлеуметтік қамсыздандыру жүйесі қазіргі уақытта материк пен аралдардың әртүрлі аймақтарында полиция мен әскери басқарылатын қабылдау орталықтарында (ыстық нүктелерде) ұсталатын мигранттарды айтпағанда, өз азаматтарының өсіп келе жатқан қажеттіліктерін қанағаттандыра алмайды. Италиядан айырмашылығы, Грецияның әртүрлі мәдениеттерден босқындарды қабылдау және біріктіру тәжірибесі аз. Тіпті Италияда "2017 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша 180 000-нан сәл асатын баспана іздеушілер мен босқындарды қабылдау жүйесі әлі де негізінен әлеуметтік интеграцияға бағытталған қызметтер шектеулі шұғыл қабылдау құрылымдарына негізделген" [3].

Зерттеу материалдары мен әдістері

Ғылыми жұмысты жазу барысында Батыстың ғалымдары Х. Арентттің «Тоталитаризмнің бастаулары» (1976), Г. Агамбеннің «Біз – босқындар» (1995) жұмыстары негізге алынды. Жұмыс барысында Халықаралық Миграция ұйымы, Біріккен Ұлттар Босқындар агенттігі, Біріккен Ұлттар Ұйымының босқындар ісі жөніндегі Жоғарғы комиссары және Экономикалық Ынтымақтастық және Даму ұйымының ресми баяндамалары арқасында Еуропадағы босқындар мәселелеріне стратегиялық және аналитикалық шолу жасалынды.

Тұжырымдамалық тәсіл Еуропадағы көші-қон процестерін жан-жақты талдаудан тұрады. Жұмыста салыстырмалы талдау әдістері мен статистикалық әдіс қолданылды. Зерттеу күрделі әлеуметтік-экономикалық құбылыс ретінде көші-қон процестері туралы түсінікті дамытатын саясаттанудың жалпы теориялық ережелеріне негізделген.

Әдебиетке шолу

Халықаралық Көші-қон ұйымы 2000 жылдан бастап жыл сайын баяндама шығырып келеді. «Дүниежүзілік көші-қон есебі 2022» - ХҚҰ-ның 11-інші басылымы бүкіл әлем бойынша көші-қонды түсінуді арттыруға үлес қосу үшін жасалуда. Бұл басылымда көші-қон туралы негізгі деректер мен ақпараттар, сондай-ақ көші-қонның өзекті мәселелеріне арналған тарауларды ұсынады. Біріккен Ұлттар Босқындар ұйымының 2022 жылғы босқындар дағдарысына жалпылай шолу жасайды. Баяндамада дағдарыстың шығу себебін, қарқынды өрбуін және мәселені шешу амалдарына тоқтаған. Бұл ғылыми мақалада Eurostat “Asylum Quarterly Report” есебіне жүгіне отырып статистикалық сараптама жүргізіледі, Еуропа елдеріндегі қазіргі заманғы көші-қон процестерінің факторларын, ерекшеліктері мен тенденцияларын анықтау және тиімді көші-қон саясатын қалыптастыру контекстінде көші-қонның елдер үшін әлеуметтік-экономикалық салдарын зерделейді.

Зерттеу нәтижелері және талқылау

Еуропаға пана іздеушілердің ағыны 2000 жылдардың бірінші онжылдығында, әсіресе 2005 жылдан кейін өсті. Бұл өсім Германия мен Италия сияқты елдерде, аз дәрежеде Бельгияда, Австрияда және Испанияда байқалды. Баспана беру туралы өтініштердің өсу қарқынын қарастырған кезде бұл одан да айқын болады. Германия, Дания, Швеция және Италия сияқты елдер 2003 және 2013 жылдар аралығында 50 пайыздан асатын жиынтық өсу қарқынымен сипатталады. Кейбір басқа елдерде (Франция, Греция және Нидерланды) ағын шамамен тұрақты болды. Басқа елдерде, атап айтқанда Австрияда, Бельгияда және Испанияда 2003-2013 жылдар аралығында баспана іздеушілер санының азаюы байқалды.

2001 жылы ЕО босқындардың жаппай ағыны жағдайында мүше елдер үшін жалпы стандарттарды белгілейтін директиваны қабылдағанын ескерсек, Еуропалық елдердің босқындар дағдарысына реакциясындағы айырмашылықтар өте маңызды. Сонымен қатар, 2005 жылы қабылданған екінші директивада баспана беру процедуралары үшін жалпы іс жүргізу кепілдіктері белгіленді, мысалы, жеке сұхбат алу құқығы, шешімдерге шағымдану және баспана беру туралы өтініштерді қарау нәтижелері туралы ақпарат алу. Содан бері бұл директива баспана беру процедуралары туралы Директивамен ауыстырылды. Қазіргі босқындар дағдарысы жағдайында Германия баспана сұрауларының негізгі алушысы ретінде ерекшеленеді, бұл ЕО елдеріне берілген өтініштердің жалпы санының 61 пайызын құрайды. Германиядан кейін Италия (8%),

Франция (6%), Австрия (5%) және Ұлыбритания (4%) болды. Бұл бес ел 2015 жылы ЕО елдеріне алғаш рет құжат тапсырған барлық өтініш берушілердің 80% - дан астамын құрайды [4].

ЕО елдері арасындағы мұндай айырмашылықтар әділетсіз ғана емес, сонымен қатар тиімсіз. Олар еуропалық еңбек нарығының жұмысында жаппай бұрмалануларға әкеледі және босқындарды белгілі бір елдерде баспана іздеуге ынталандырады. Сонымен қатар, ЕО институттарының босқындарды көшіру бағдарламасына қатысты берген уәдесі қазіргі уақытта орындалмайды, бұл бірінші кіру елдерінің пропорционалды емес ауыртпалығын тудырады. Құқықтық процедуралар мәселенің бір бөлігі болып табылады, өйткені әртүрлі жағдайларда бекітілген Дублин ережесі бірінші кіру елін баспана беру туралы өтініштерді қарауға міндеттейді. Алайда саяси кедергілер маңызды рөл атқарады. ЕО елдері иммиграцияға мәдени жағынан өте ерекшеленеді және оларға жалпы шешім қабылдау қиынға соғады. Босқындардың өтемақы алуын қаламайтын елдерге негізделген практикалық шешімдер, мүмкін, ең нақты жолдар болып табылады.

Ұлттық заңнаманың әртүрлілігі және ықтимал тәуекелдері

Елдердің баспана беру туралы өтініштерді қалай өңдейтіндігі айырмашылықтарының негізінде қандай факторлар жатыр? Өсіп келе жатқан көші-қон ағындарына біркелкі көзқараспен байланысты негізгі мәселелердің бірі - ЕО саяси және әлеуметтік ынталандыруға ұшырайтын және көші-қон саясатына толық егемендік пен толық жауапкершілікті сақтайтын құрылымдық жағынан әртүрлі елдерден тұрады.

Бірінші айырмашылық - әр түрлі елдердегі иммигранттардың өздері тұратын елдің мәдениеті мен экономикасына қосқан үлесін қоғамдық қабылдау. Бұл түсініктер 2008-2012 жылдардағы еуропалық әлеуметтік зерттеудің еларалық сауалнамасының деректерімен жақсы сипатталған, онда екі тұжырымның бірімен келісу дәрежесі бағаланады: "елдің мәдениеті иммигранттармен бұзылады немесе байытылады" және "иммиграция елдің қоғамы мен экономикасы үшін пайдалы". ЭЫДҰ-ның "2015 жылғы иммигранттарды интеграциялау көрсеткіштері: жайластыру" есебі бұдан әрі қоғамның иммигранттардың мәдени үлесі туралы пікірлерінің қаншалықты тең емес және әртүрлі екенін көрсетеді [5].

Екінші маңызды фактор - төтенше жағдайларды жою құны және оның ЕО елдерінің мемлекеттік қаржысына әсері. Осы уақытқа дейін бұл шығындарды сандық бағалауға тек шектеулі әрекеттер жасалды. Алайда, баспана іздеушілерді қолдау үшін қажет қысқа мерзімді шығындар айтарлықтай болуы мүмкін. Қабылдау орталықтарына орналастырылған жалғызбасты ересектер үшін құны күніне шамамен 10 еуродан, баспанасы жоқ адамдар үшін 300 еуродан жоғары болуы мүмкін. Әдетте, баспана іздеушілерді тіркеу мен орналастырудың жалпы шығындары жылына 8000-нан 12000 еуроға дейін болуы мүмкін [6].

1951 жылғы Женева конвенциясында және 1967 жылғы хаттамада бекітілген халықаралық гуманитарлық құқық оны ратификациялаған мемлекеттердің босқындарды (соғыс пен қарулы қақтығыстардың құрбаны болған бейбіт тұрғындарды) қорғау

жөніндегі міндеттемелерін осындай жағдайдың кездейсоқтығы мен болжамсыздығын еңсеру мақсатында белгілейді. Босқындарды зияннан қорғайтын қорғауға лайық әмбебап принциптер мен құндылықтарды орнатуға деген ұмтылыс азаматтығы жоқ адамдар Арендтің айтуы бойынша "құқығынан айырылған", сондықтан кез-келген озбырлыққа ұшырайтын жағдайлардың алдын алуға бағытталған. Арендтің еңбегінде былай көрсетілген: "Мен сондай-ақ Конвенция біздің жалпы осалдығымызды және моральдық иерархиялар мен айырмашылықтарды белгілемей азап шегу қабілетімізді мойындауды ұсынамын" [7, б.67]. Адам құқықтарына негізделген тәсіл ретінде гуманизм бұл көшу медициналық этикадан бастау алатын соңғы өнертабыс болып табылады. Бұл өзгерістерде Қызыл Крест және "Шекарасыз дәрігерлер" сияқты гуманитарлық Денсаулық сақтау ұйымдары маңызды рөл атқарады. Алайда, жалпыадамзаттық құндылықтарды қорғау қазір әлемде қуатты күш болғанымен, бұл жағдайдың өзгеруі мүмкін. Философ Джорджио Агамбен ескерткендей, "босқындар-болашақ саяси қоғамдастықтың формалары мен шекараларын көруге болатын жалғыз категория" [8].

Жалпы айтқанда, континентальды еуропалық және скандинавиялық қоғамдар (мысалы, неміс, Швейцария, Дат, фин, швед) иммиграцияға деген оң көзқарасты көрсетеді. Керісінше, адамдар Оңтүстік Еуропаның кейбір елдеріндегі (мысалы, Греция, Кипр) және Орталық Еуропа/Шығыс Еуропа елдеріндегі (мысалы, Чехия, Латвия, Словакия) иммигранттарға салыстырмалы түрде теріс көзқараспен қарайды, мұнда респонденттердің 30 пайыздан азы иммигранттардың мәдени әсерін оң бағалайды. Иммигранттардың әсерін экономикалық бағалау аз поляризацияланған, бірақ елдер ұқсас дәрежеге ие.

Бірыңғай еуропалық иммиграциялық саясаттың болмауы әр түрлі қажеттіліктері бар және көші-қон саясатына қатысты толық егемендік пен есеп беруді сақтайтын елдер тек өздерінің ұлттық мүдделеріне сүйене отырып, иммиграцияға қатысты ұстанымдар мен таңдау жасайтындығын білдіреді. Мұны басқа елдердің есебінен жасауға болады. Бұл экономикалық әдебиеттерде зерттелетін сыртқы әсерлердің типтік проблемасының мысалы: елдер өз саясатының басқа елдер үшін жанама әсерлерін ескермей таңдау жасайды және нәтиже бастапқыда жалпы Еуропа үшін тиімсіз болуы мүмкін. Босқындарға қатысты ұлттық саясаттағы айырмашылықтар еуропалық еңбек нарығының жұмысын бұрмалайды және босқындарға басқалардан гөрі белгілі бір елдерде баспана іздеуге ынталандырады. Үйлесімділіктің болмауы ЕО-ның кейбір негізгі қағидаларын бұзады, мысалы, адамдардың ұтқырлығы саласындағы жалпы еуропалық саясаттың болуы.

Босқындар мен ішкі қоныс аударушылардың тағдыры қазіргі уақытта негізінен немқұрайлылықпен немесе тіпті қарсыластықпен қабылданады, дегенмен Еуропаға келетін адамдардың қазіргі санын "көші-қон" немесе "босқындар" дағдарысы деп атауға болмайды. Бұл жаңалық емес: өткеннің кедейлері мен босқындары көмектесе алатындардың немқұрайлылығы мен бас тартуына жиі тап болды. Зерттеушілер бірқатар әлеуметтік және жеке факторларды, соның ішінде мемлекеттік саясат, саясаткерлер мен бұқаралық ақпарат құралдары насихаттайтын дискурстарды және босқындар мен мигранттарды біздің қоғамға қабылдауға дайындығымызға ықпал ететін немесе кедергі келтіретін әлеуметтік бағдарды анықтады. Осының бәрінің негізінде аффилирленген және аутсайдер деп саналатын күрделі

психоәлеуметтік категориялау процестері жатыр. Олар міндетті түрде тек рационалды бағалау мен есептелген ойлаумен байланысты емес, бірақ көбінесе бейсаналық қорқыныш пен эмоционалды динамикадан туындайды. Олар кімнің көмекке лайық екенін де, адамдар оларға көрсетуге дайын көмек деңгейін де анықтауда орталық рөл атқарады.

Қорытынды

Теориялық тұрғыдан алғанда, қазіргі қоғамның мәселелерін шешуге болатын теориялық модельдерді әзірлеу үшін жүріп жатқан процестерді түсіну өте маңызды; практикалық тұрғыдан көші-қон проблемалары мен олардың салдарын шешудің тактикалық шаралар жүйесін әзірлеу керек. Қазіргі Еуропадағы көші-қон процестері барған сайын кеңейіп, Еуропа елдерінің ішкі саясатына да, сыртқы саяси халықаралық қатынастарға да әсер етеді. Елдерде әлеуметтік және саяси шиеленістер өсуде, оңшыл радикалды партиялар мен қозғалыстардың қызметі жандануда, қоғамда ксенофобиялық көңіл-күй күшейіп келеді, бұл әлеуметтік қақтығыстардың өршуіне, еуропалық қоғамның саяси тұрақсыздығына әкелуі мүмкін. Қазіргі уақытта сәйкестік дағдарысын шешу еуропалық мемлекеттердің алдында тұрған орталық әлеуметтік және саяси мәселелердің бірі болып табылады.

Мұны істеу қиын болғанымен, босқындар дағдарысына жалпы еуропалық көзқарас өте маңызды болып көрінеді. Шекаралық бақылау, қауіпсіздік және босқындарды келісілген басқару ЕО сияқты интеграцияланған аймақ үшін айқын қоғамдық пайда болып табылады. Ұлттық билік өз бетінше әрекет ете отырып, осы қоғамдық тауарларды тиімді ұсына алуы екіталай; бұл еуропалық елдер арасындағы босқындарды қабылдау және интеграциялау саясаты тұрғысынан айырмашылықтармен көрсетілген. Жалпы еуропалық тәсіл аясында ЕО елдері Еуропалық Одақпен көші-қон саясатына егемендікті бөлісетін еді. Еуропалық интеграцияның қазіргі кезеңінде бұл мақсатқа жету өте қиын екені анық. Алайда, бұл қоғамдық тауарларды қамтамасыз ете алмау еуропалық әлеуметтік келісімді және еуропалық жобаның жалпы саяси консенсусын әлсіретеді.

ЕО елдері арасында босқындар ағынының ауыртпалығын бөлуге тырысу керек. Мысалы, егер Дублин регламентін қайта қарау бойынша консенсус жеткіліксіз болса және босқындарды көшіру бойынша консенсус болмаса, онда елге алғаш рет кіретін елдер қабылдау саясатын да, интеграция саясатын да қолдау үшін жеткілікті қаржылық қолдау көрсетуі керек. Ұзақ мерзімді қаржыландыруды қамтамасыз ету өте маңызды. Еуропалық әлеуметтік Қордың мысалына сүйене отырып, еуропалық интеграция қоры ЕО-ға мүше мемлекеттер босқын ретінде қабылдаған адамдар мен отбасылардың толық интеграциясына ықпал ету үшін жеткілікті қаражат есебінен капиталдандырылуы керек.

Интеграция саясаты босқындардың дағдылары, білімі және жалпы мәдени сипаты тұрғысынан ерекшеліктерін ескеруі тиіс, өйткені бұл факторлар интеграция саясатының құнына да әсер етеді. Ақырында, босқындар дағдарысын шешудегі қиындықтар ресурстарға қарағанда саяси және идеологиялық қарсылыққа көбірек байланысты екеніне күмән жоқ. Қазірдің өзінде ЕО-да да, одан тыс жерлерде де иммиграцияға қоғамдық қарсылық бар және жергілікті халыққа қарағанда мүлдем басқа мәдени ерекшеліктері

бар шетелдіктердің одан әрі ағынын қабылдауға дайын емес. Бұл үкіметтерге, әсіресе иммиграция іс жүзінде қолайсыз елдерде қысым жасайды. Осыған байланысты маневр жасау мүмкіндігі шектелуі мүмкін. Босқындарды осы елдерге көшіруге тырысудың орнына, босқындарды қаламайтын елдерден өтемақы сұрау прагматикалық болар еді.

References

1. UN Migration. World migration report 2022 [Electronic resource]. – URL: <https://worldmigrationreport.iom.int/wmr-2022interactive/#:~:text=The%20current%20global%20estimate%20is,over%20the%20past%20five%20decades> (Accessed: 27.03.2023)
2. UN Refugee Agency 2022 [Electronic resource]. – URL <https://www.unrefugees.org/emergencies/europe/> (Accessed: 28.09.2023)
3. MSF Italy: Migrants and refugees on the margins of society. Out of sight. Médecins Sans Frontières. February 8, 2018 [Electronic resource]. <https://www.msf.org/italy-migrants-and-refugees-margins-society> (Accessed: 2.05.2023)
4. UNHCR Global Trends: Forced Displaced in 2015 [Electronic resource]. – URL <http://www.unhcr.org/statistics/unhcrstats/576408cd7/unhcr-global-trends2015.html> (Accessed: 19.08.2023)
5. OECD 'How will the refugee surge affect the European economy?' Migration Policy Debates No.8, 2015 [Electronic resource]. – URL: <https://www.oecd.org/migration/How-will-the-refugee-surge-affect-the-European-economy.pdf> (Accessed: 21.07.2023)
6. Eurostat (2017). 'Asylum Quarterly Report'. – URL: http://ec.europa.eu/eurostat/statisticsexplained/index.php/Asylum_quarterly_report (Accessed: 21.06.2023)
7. Arendt H. The Origins of Totalitarianism (Harcourt Brace Jovanovich, New York, NY: 1976, p 67)
8. Agamben G. We refugees. Symposium. 1995. – URL: http://www.faculty.umb.edu/gary_zabel/Courses/Phil%2010808/We%20Refugees%20-%20Giorgio%20Agamben%20-%201994.htm. (Accessed: 21.05.2023)

Ш.М. Түймебай, Ж. М. Медеубаева

Евразийский национальный университет имени Л.Н. Гумилева, Астана, Казахстан

Состояние проблемы беженцев в Европейском союзе: риски и опасности

Аннотация. В данной статье анализируются миграционные потоки и их влияние на экономическую и политическую жизнь стран ЕС. Известно, что политика открытых дверей, которой Евросоюз придерживается на протяжении тысячелетий, сегодня сталкивается со многими социальными и экономическими проблемами. Между государствами возникают недоброжелательные отношения. Эти вопросы, несомненно, интересуют исследователей. В статье рассматриваются миграционные процессы, особенности и факторы влияния современных стран Европейского Союза. Одним из важных последствий миграционного кризиса является

«размытие» национальной идентичности. Кризис идентичности и поиск выхода из сложившейся ситуации обеспечивают уникальный подход к интерпретации и изучению миграционных процессов в Европе. Известно, что кризис беженцев способствовал обострению политических, экономических и демографических проблем в некоторых европейских странах. Массовая миграция создала множество практических и теоретических проблем для европейских стран. В статье дается попытка проанализировать и сделать суждение об этом. В исследовательской работе рассматриваются решения и политика Европейского Союза в области превентивной защиты, которые эффективно управляют миграционными процессами. Одним из решений этих политико-демографических проблем является стратегия интеграции, как в работе автора.

Ключевые слова: Европейский Союз, миграция, идентичность, кризис, беженцы, восприятие.

S. Tuimebay, Zh. Medeubayeva

L.N. Gumilyov Eurasian National University, Astana, Kazakhstan

Situation of problem of refugees in European union: risks and dangers

Abstract. This article analyzes migration flows and their impact on the economic and political life of EU countries. It is known that the Open Door policy, which the European Union has followed for thousands of years, is facing many social and economic problems today. Enmities arise between the states. These questions are undoubtedly of interest to researchers. The article reviews the migration processes, features and influencing factors of the current European Union countries. One of the important consequences of the migration crisis is the "blurring" of national identity. The crisis of identity and the search for a way out of the current situation provides a unique approach to the interpretation and study of migration processes in Europe. It is known that the refugee crisis contributed to the escalation of political, economic and demographic problems in some European countries. Mass migration has created many practical and theoretical problems for European countries. The article attempts to analyze and judge this. The research paper examines the European Union's preventive protection decisions and policies that effectively manage migration processes. One of the solutions to these political and demographic problems is a strategy of integration, as in the author's work.

Keywords: European Union, migration, identity, crisis, refugees, perception.

Авторлар туралы мәлімет:

Түймебай Ш.М. – Халықаралық қатынастар факультетінің 2 курс докторанты, Л.Н.Гумилев атындағы Евразия ұлттық университеті, Астана, Қазақстан

Медеубаева Ж.М. - PhD, т.ғ.к., доцент, Л.Н.Гумилев атындағы Евразия ұлттық университеті, Астана, Қазақстан

Tuimebay Sh.M. – PhD, student, Faculty of International Relations, L.N. Gumilyov Eurasian National University, Astana, Kazakhstan.

Medeubayeva Zh.M. – Ph.D., Candidate of Historical Sciences, Assistant professor, L.N. Gumilyov Eurasian National University, Astana, Kazakhstan.

Copyright: © 2024 by the authors. Submitted for possible open access publication under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution (CC BY NC) license (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>).